

אריה וינשטוק

בן 22. עלה ארצה לפני שנתיים.
מגרמניה. כל הזמן נמצא בגשר.
היה בהכשרה בברלין שנה וחצי.
בן למשפחת עובדים.
חלה במחלה קשה. נותח, ואחרי
האבקות קשה - מת

לא יכולנו, לא רצינו להאמין כי אפסה כל תקווה. הרופאים אמרו – נואש, ואולם אנו סימן לסימן צרפנו, ועובדה לעובדה ומהכל דלינו רמזי תקוה – אם אכל ואם לא אכל, אם חש כאב ואם לא חש כאב, אם הכיר את הסובבים ואם לא הכירם – הן לא יתכן, לא יוכל להיות כי ילך מאיתנו, הן איננו יכולים לאבד אותו. אותן פיסות שמיים הנשקפות בטוהרן משתי עיניו, אותה נשמת ילד, אותו חיוך שקט – אצילי, ואותו הילוך צנוע, נאמן, תמיד צנוע, תמיד נאמן.

ואולם הלך מאיתנו אריה. היה – ואיננו.

המלים האיומות מכל: עד כאן. והלאה – הלאה – 'איננו'..

ואינך מבין, אינך רוצה להבין את החדלון, את ה'איננו' הזה. אך אוזלת יד וארון שחור נישא ופרחים עליו. והינך הולך אחרי הארון. השמיים יורדים קודרים על ראשך והקרקע נשמטת מתחתך. ודמעות העיניים: 'יתגדל ויתקדש'.

אך איפה אריה?

מבט אחרון כבד, כואב, ללא הגה, ללא ניב והנך פונה ללכת.

וידוע הינך. מחר ישוב הכל להיות כשהיה: תשקשקנה מכוונות הנגריה גם בלעדיו. יקבלו הכלבים את אוכלם מיד אחרת. ואתה תשקע באותו יום-יום מטמטם וברוך, תצלול במערבולת טרדוּתִיךָ.

רק לפתע בהתמרומם ראשך הכפוף ובהקיף מבטך את האופק וראית פתאום אותה דמות תמירה העוטה טוהר ילדים, אותו הילוך חופשי, צנוע, וידעת: דמיון שווא, הן הוא איננו. והעמקת, השקעת את ראשך באותו יום-יום המשכיח והגואל.

שרה

**

הידיעה שהגיעה אלינו מהרופאים שהתיאשו מחייו באה עלינו כחטף. אי אפשר היה להשלים עם העובדה, כי הבחור החסון והמוצק הזה יותקף לפתע פתאום ע"י מחלה אשר ימות בה. ובהתאבקותו עם מר המוות ימים אחדים, לתמהונם הרב של הרופאים, עוד פעמה תקווה בליבות החברים, שעוד יקרה הנס וכוחות החיים יתגברו.

בן למשפחת עובדים. בא אלינו לפני כשלוש שנים מגרמניה. צעיר לימים, מלא כח עלומים, צנוע, ביישן במקצת, בעל מזג טוב, חביב על החברים.

בגרמניה למד את מקצוע הנגרות מילדותו והגיע בה למומחיות ולשלמות. למרות היותו רחוק לגמרי ממקורות היהדות ומהתנועה בכלל, הסתגל מהר לחיי החברה ומצא בה את מקומו. השנה הראשונה לשהותו בתוכנו היתה מלווה אצלו בסבל בגלל הוריו שנשארו בגרמניה. עליו הוטלה הדאגה להעברתם ארצה. אחרי שהצליח בעזרת המשק להביא את הוריו לארץ והם הסתדרו בירושלים, הרגיש את עצמו משוחרר מנטל כבד וכיוון את כל מרצו לעבודה ולהשתרשות בחיי החברה.

חיבה יתרה נודעה ממנו לבעלי החי. כשהובאו אלינו גורי כלבי השמירה הגזעיים, מי זה אם לא אריה המטפל בהם והמחנך אותם. ובאיזו חיבה נקשר אליהם, את רוב שעותיו הפנויות מסר לטיפולם.

אך חסרון אחד העיב על רוחו וגרם לו תכופות מצבי רוח. עם תפישתו המצויינת בעבודה, התקשה מאד ברכישת השפה. זה גרם לו צער תמידי והיה מתבייש במומו זה. לעתים היה מפליט בכאב על התיאשותו מהתקוה לסגל לו פעם את הלשון העברית.

שמואל

**

עודני זוכרת, היה זה יום גשם. הבוץ השחיר בחצר. השבילים הכבושים גם הם נמסו. יום אפרורי. עגום מראה החצר הארעית של גשר. ביום זה הגיעה אלינו קבוצת עולים מגרמניה, רובם משפחות וביניהם שני צעירים. מראיהם כאנשים שלא מעטות היו התלאות שעברו עד הגיעם אלינו. וביניהם בחור, כמעט נער. פנים שקטים ומאירים, אשר העלו זכר פני אציל פולני. היה זה אריה ז"ל. כל זמן שהותו עמנו הזכיר לי את אותו הטיפוס של צעיר אשר ידוע לי מילדותי. ויפה היתה בעיני אותה זהות של עלם יהודי עם זכר צעיר פולני. חסרה לו ההבעה העצבנית שרבים מאיתנו לקו בה. וכה טבעי נראה בהמשך הימים יחסו הקרוב והנפשי לבעלי חיים. עודני רואה בת צחוקו הביישנית בדברו עם אנשים. אחד מיני רבים התהלך בתוכנו בשקט ובענווה. מהבלתי נראים. בלכתם מעמנו בדרכם יעגם הלב. "כה עגום לעבור לעד" (רחל).

יהודית

**

אתמול לוינו לבית עולמו את אריה. היום בשיעור לעברית מתעורר הרצון לתת ציון לדמותו. לא הכרנו אותו היטב, אבל היתה לנו ההרגשה שאפשר למצוא בו חבר טוב ומסור. שקט ושופע ידידות. אף פעם לא ראינו אותו זועם או מתרגז. היה לו יחס טוב לכל אחד ואחד. איפה שנחוץ היה מציע את עזרתו. כמו לכל אדם כן גם לבעלי חי היה יחסו נפשי. קשה לכתוב, ונדמה כאילו עוד לא אמרנו הכל. כולנו מרגישים שאבד לנו חבר.

חוג ב' (הנער)

אחרי מיטתו של אריה

ישנם רגעים בחיינו, אשר לא מיד נוכל להשיבם. על פי רוב הינן עובדות, אשר מופיעות לפתע ומדברות ברור ומפורש אלינו, אבל דוקא מפני זהירותן הינן בשבילנו קשות ההשגה. פתאום אומרים לי: הוא מת. מת? – מהרהר הנני ורואה אותו חי, מדבר, צוחק, - מת מרחפת מילה זו נגד עיני – אבל איך זה אפשר? הלא הוא חי עודנו חי!

ואני מרגיש שהכל בי מפרקס, מתקומם, מתנגד למחשה שהוא יכול להיות כעת חסר תנועה, פיו, אשר קול דיבורו עודנו מנסר באוזני – לא יוכל יותר דבר, רגליו לכת לא תוכלנה – וגופו יהיה עכשיו קר, נטול רגישות.

לא האבל אחרי יחיד עם ערכו הפרטי, כי אם אבל הציבור אחרי חבר ואדם – זהו האבל הנשגב. אותו סך של חברים הנמשך בכיוון הירדן וחורשת האקליפטוסים – המון השותק, הסולידריות בין החיים והמוות, רחש הכבוד של החיים כלפי המות, האחדות של אלה אשר ראוהו אולי לא יותר מפעם אחת עם אלה אשר להם היה חבר, השתיקה הנשגבה – זה אשר היה הגדול שבהרגשותנו.

למעלה על גבעת קברות חברים. על ידם מפהק חור שחוק – והארון שוקע בו. ארון? לא! אדם. גופו, הלבוש שלו, כי הלא עוד נמצא בתוכנו.

האדמה הנשפכת מתחילה לתופף וצלצל התפוף נמשך ומכה באוזננו כמוסיקה עגומה המעוררת זוועה. ולאט, לאט מתחילים אנו להרגיש שאמנם הוא מת. התיפוף מתמזג עם קול הירדן ההומה, וסחרחורת מחשבת לאחזנו, בהכירנו שאין אלה ביעותי חלום, כי אם מציאות ערומה.

יוסף פלשמן